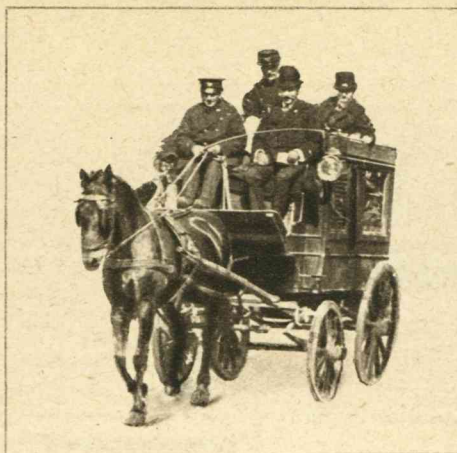
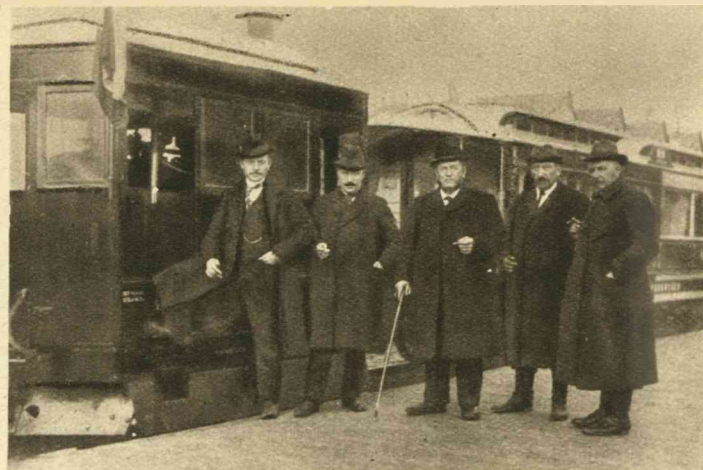

De baan, waarover nimmer een trein reed.

De postwagenrit van 1½ uur.

Van l.n.r. A. Klijnsorge, J. G. Klijnsorge, aannemers van de spoorlijn Gouda-Schoonhoven. J. van Veen, G. Vlot, uitvoerders der lijn. A. Gelderblom, Hoofd-opzichter der S.S.

die mij, zeide hij, innig liefhad. Dit bedroefde mij zeer en ik was werkelijk pijnlijk getroffen, toen ik de smart zag in de oogen van den ouden man.

„Natuurlijk zal ik tot den laatsten cent mijn schuld aan u betalen, mijnheer!” zei ik. Hij wendde zich haastig af, en ik vroeg mijzelf verbaasd waarom, niet begrijpende hoe onhandig, ja onkiesch mijn woorden op dit oogenblik waren.

Tien minuten later kwam hij terug. „De machine zal binnen twintig minuten gereed zijn,” zei hij vriendelijk. „Wil je niet eerst iets gebruiken voor we den proeftocht aanvangen?”

Ik lachte over zoo iets bekrompens als eten en drinken waar mijn hoofd vol van „bovenaardsche” ideeën was. Toen kwam Miriam het laboratorium binnen en drong er op aan, dat ik nu toch iets versterkends gebruiken zou.

„Vader zegt, dat je in twee dagen bijna niet gegeten hebt,” zei ze, terwijl ze haar hand op mijn schouder legde. „Kom mee en eet nu eerst wat!” vervolgde zij op overredenden toon.

Doch het was mij onmogelijk iets te gebruiken. De uitvinderskoorts had mij te pakken, zooals mijn patroon opmerkte.

„Ik zal wel eten als ik terugkom,” verzekerde ik.

„Als hij terugkomt,” herhaalde mijn patroon op zonderlingen toon, waarvan de beteekenis mij echter ontging.

Ik beschouwde vol trots mijn apparaat dat ik eigenhandig uit het laboratorium gehaald en in de aëroplaan gelegd had. Mijn hart klopte vol verwachting; weldra zou het gevaar der luchtscheepvaart voor een groot deel verminderd zijn. Straks zou ik hieromtrent zekerheid hebben.

We zouden dus een proeftocht maken, de heer Riel, Miriam en ik. Zij waren de eenigen die mijn geheim kenden. Het was tijds genoeg onze uitvinding bekend te maken als zij aan onze verwachtingen had voldaan.

„Wat is dat?” vroeg ik aan een der werklieden, wijzende op een teenen mand, die al reeds in de vliegmachine geplaatst was.

Mijn patroon antwoordde.

„Een weinig provisie,” zei hij, „benevens eenige flesschen wijn. Dit is een voorzorgsmaatregel, bovendien wil ik den goeden uitslag in de lucht met een glas wijn bekrachtigen.”

„Waar blijft Miriam?” vroeg ik, toen de heer Riel in de schuit stapte.

„Die heeft er van afgezien, ze is niet in stemming!”

„Heb je 't haar verteld?”

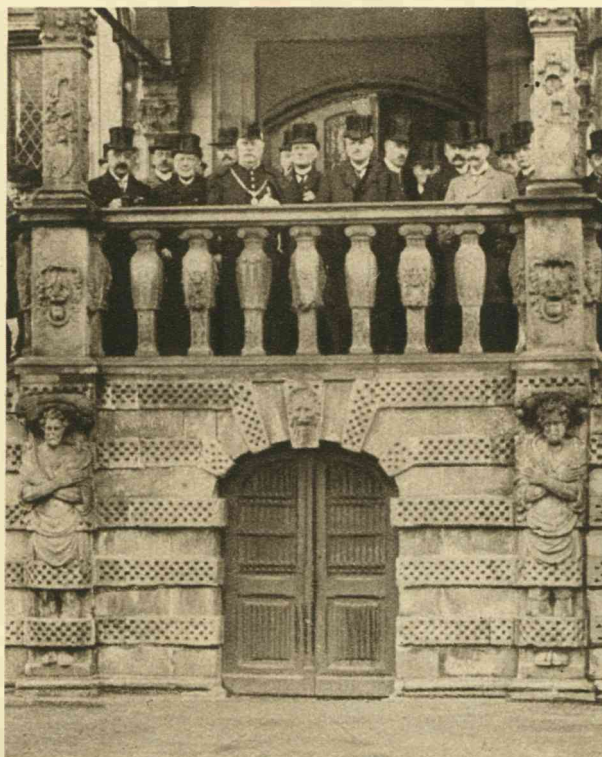
Hij knikte.

„Och, misschien is het maar beter zoo,” zei ik.

„Zoo is 't!” bevestigde hij.

Daarna stegen we op.

Naar beneden sturende zag ik de aarde beneden mij wegzinken. De menschen wuifden met hun hoeden, ze wisten natuurlijk niet de ware beweegreden van onzen tocht, die we voor ieder zorgvuldig geheim gehouden hadden. De aarde spreidde zich breder voor ons uit, naarmate we stegen.

De Burgemeester van Schoonhoven met andere autoriteiten vóór het stadhuis.

De tram Gouda-Schoonhoven rijdt. Inderdaad zij rijdt. Zij heeft gereden. Zij zal vermoedelijk nog rijden. En misschien zelfs als lokaal-spoor! Lezer, lach niet om deze positieve bevestiging van een zoo nuchter feit dat er in ons land alweer een spoorlijntje geopend is. Want dat nuchtere feit is de eindelijke oplossing van een soort drama volgens enkelen — of tragi-comedie volgens anderen. Wanneer ik U zeg dat er in Schoonhoven op het eind der vorige eeuw weddenschapen aangegaan werden dat de tram toch zeker op 1 Jan. 1900 zou rijden komt ge al iets nader tot het besef, dat het een gebeurtenis van belang is. 't Werd waarachtig tijd, dat het goud- en zilverplaatsje, met een zoo al niet bloeiende dan toch intense industrie, een snellere verbinding kreeg. Hoeveel illusies heeft het in den oertijd van de spoor al zien vervliegen. De lijnen naar België en naar Duitschland waren langs het plaatsje geprojecteerd, doch werden niet gerealiseerd. Concessies, zoo ongeveer een half dozijn, hielden schoone beloften in, doch tot vervulling kwamen ze niet. Een keer scheelde het weinig, heel weinig. Een comité uit de streek zelf was begonnen, was op weg — en groef zijn eigen graf, in stede van een trambaan op te werpen. Dat was de tragi-comedie in de geschiedenis. Terwijl de Tweede Kamer de subsidie-aanvraag had goedgekeurd, terwijl Schoonhoven vlagde en vrolijk was en boot en postwagen bereids verwenschte, zat het Comité in de impasse, want het toegezegde bedrag van een bank werd ingetrokken. De boot bleef varen. Men bleef mopperen over de verbinding met dit langzame vervoermiddel, dat 2½ uur deed over en 15 maal aanlegde op de reis naar Rotterdam; dat je bij mist in den steek liet: dat je altijd in angstige onzekerheid liet, over aansluiting met treinen, al gingen die een uur na aankomst van de boot. Men bleef mopperen over den postwagen, die in 1½ uur naar Gouda reed, zes personen kon meevoeren binnenin en er nog zes meenam bovenop. Men bleef mopperen, tot in het einde der vorige eeuw, het gedenkwaardige feit plaats greep dat er een baan werd aangelegd, dat de zandtreinen geregeld liepen van Gouda naar Schoonhoven en terug! Zandtreinen, ja. Maar voor er een personenrein reed kapseisde de baan op twee, drie plaatsen door den slappen bodem. Stop stond het werk. Jaren achtereen. Toen men zou hervallen, wilde men in Schoonhoven een spoor! En daarvoor stelde de Kamer de subsidie af. De baan bleef verwaarloosd liggen: de rails zakten weg; 't werd een ruïne, die vooral tergede als de mist weer eens het isolement van het bedrijvige plaatsje deed uitkomen. Maar nu is er eindelijk de spoor. Neen de tram: want gebrek aan spoormaterieel noodzaakte de Directie, om tramwagens te gebruiken. Nu is er hoop dat de industrie, na den malaise-tijd, profiteeren zal van beter verkeer met de buitenwereld, haar afzetgebied. Nu benut men den stillen tijd om de industrie in nieuwe banen te leiden, wat hard en hard noodig was, wat moeilijk zal gaan doch wat kan en moet. De eerste proeve was er op den Openingsdag. Een fraaie amtsketen werd den burgemeester namens de „Nijverheids Vereeniging” vereerd. Het was geheel plaatselijk werk. Ook het ontwerp, dat met het fraaie emailwerk uitgevoerd was door den heer F. A. Tepe. Er was een aardige wensch dat de ijzeren banden de goud- en zilverindustrie zouden vooruitbrengen. Voor Schoonhoven en onze inlandsche nijverheid wenschen wij dit ten eerste.

„Het is prachtig!” riep ik opgetogen tegen mijn metgezel.

„Duizend voet,” zei hij, naar den indicator kijkende.

„Nu al? Dat gaat gauw!”

„Er is slechts één ding dat sneller gaat dan naar boven stijgen, dat is: naar beneden vallen,” en hij lachte, een beetje eigenaardig meende ik. „Kom,” ging hij voort, „laat ons een glas wijn drinken met den wensch dat je uitvinding succes moge hebben.”

„Niet noodig,” antwoordde ik. „Het is een succes!” Maar toch nam ik het glas aan. Hij nam een ander glas en vulde dit.

„Geluk en voorspoed, Franklin!” riep hij mij toe met schitterende oogen.

„Een oogenblik,” zei ik. „Ben je niet boos op mij, mijnheer Riel?”

„Waarvoor?” vroeg hij, alsof hij mij niet begreep.

„Miriam!”

„O, neen hoor! Volstrekt niet, alleen een beetje . . . teleurgesteld. Nou, veel geluk!” en hij dronk zijn glas, evenals ik het mijne, leeg.

Hij keek mij doordringend aan.

„Je bent niet bevreesd?”

Ik trachtte te spreken, maar mijn keel was als dichtgeknepen; mijn hoofd gloeide en mijn oogen werden beneveld. Ik viel bewusteloos op den bodem van de vlieg-machine neer.

Toen ik weer uit mijn bewusteloozen toestand ontwaakte was het nacht. Ik bemerkte dat, hoewel in het luchtruim zwevende, ik me niet meer in de aëroplaan bevond. Mijn handen waren met touwen aan mijn lichaam gebonden en ook mijn beenen waren saamgebonden. Ik scheen heen en weer te zweven en had een eigenaardig gevoel in mijn hoofd.

Eindelijk drong de verschrikkelijke waarheid tot mijn beneveld brein door: ik was vastgebonden aan een plank en lag met het aangezicht naar beneden dwars over de machine.

Mijn patroon had mij valsch behandeld.

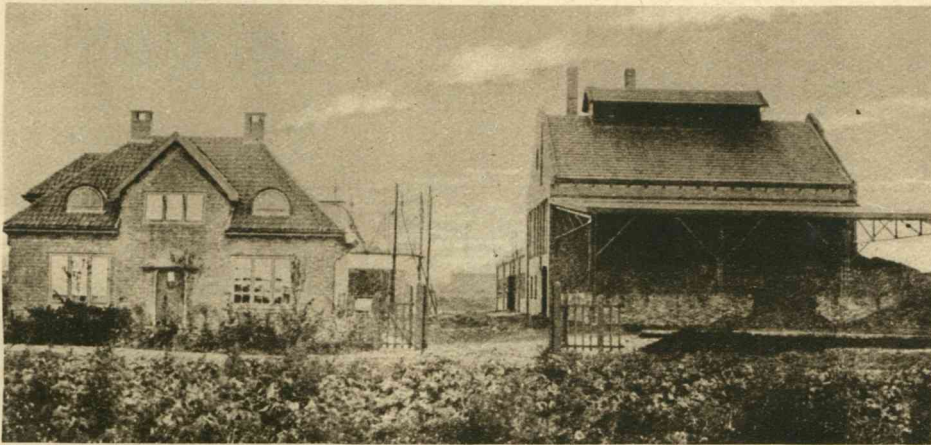
We zweefden thans over de zee, die zich onder mij uitstreckte, beschenen door het maanlicht als een laken van zilver. In de verte zag ik een zwart voorwerp, wat blijkbaar een schip was.

Ik was verlamd van schrik en wanhoop en de eenige gedachte die mijn brein vervulde was dat aan dezen afschuwelijken toestand op een of andere wijze, desnoods door den dood, een einde mocht komen. Ik begreep dat de geheele misdadige opzet een wraak was van den heer Riel over mijn weigering om zijn dochter te trouwen en dit deed mij een tienvoudigen kreet van wanhoop slaken, die door de ruimte beneden mij herhaald werd. Een spottend gelach klonk mij in de ooren; toen hoorde ik Riel's stem mijn naam roepen.

„Is 't geen heerlijke reis, Franklin?” vroeg hij.

„Beter dan hier te zitten. Veel eigenaardiger, vol emotie, is 't niet?”

(Wordt vervolgd.)

DE GASFABRIEK TE OUDE TONGEWERD

in Zeeland, waarvan de directeur, een Duitscher, onder verdenking van spionage werd gearresteerd.

EEN SLACHTOFFER VAN DEN OORLOG.

Te Katwijk spoelde een walvisch aan, die blijkbaar door een mijn gedood werd.